

Staatssteun,
wanneer kan het wel?
Een wegwijzer bij
overheidssteun.

Een initiatief van Roemte, Lysias en Erfgoedlab Groningen

1. Introductie.

Waarom is staatssteun in beginsel verboden?

Het staatssteunrecht is een vast onderdeel van de Europese samenwerking. Het moet bijdragen aan het hoofddoel van de Europese Unie: vrede en welvaart ('nooit meer oorlog'). Het mededingingsrecht en het staatssteunrecht zien toe op een eerlijk speelveld voor ondernemers. Te veel marktmacht van sterke bedrijven wordt voorkomen en de invloed van overheden blijft beperkt. Met deze regels ontstaat er één interne markt en inmiddels is wel gebleken dat lidstaten hun eigen economie niet aanvallende.

Wanneer is sprake van staatssteun?

In de EU is staatssteun in beginsel verboden. Er is sprake van staatssteun als aan alle vier de volgende criteria is voldaan:

1. De steun wordt door de overheid verleend of met overheidsmiddelen bekostigd;
2. Het voordeel is selectief, d.w.z. het komt ten goede aan bepaalde onderneming(en);
3. Het verschaft een economisch voordeel aan onderneming(en) dat zij langs normale commerciële weg niet zou(den) hebben gekregen;
4. Het voordeel moet een (potentiële) invloed op de handel tussen lidstaten hebben.

Hoe werkt het 'staatssteunsysteem'?

Zodra overheden zich gaan bemoeien met economische activiteiten en subsidies of leningen verstrekken, is er snel sprake van staatssteun. Gelukkig is dat niet het einde van het verhaal. Het staatssteunrecht werkt namelijk met een "nee, tenzij"-beginsel: staatssteun is verboden, ténzij er een uitzondering van toepassing is.

Er zijn verschillende manieren waarop uitzonderingen op het staatssteunverbod gemaakt zijn of kunnen worden. Vroeger moest elke lidstaat elk voornemen tot verlening van steun vooraf bij de Commissie aanmelden. Deze 'notificatieprocedure' duurt tegenwoordig snel 2 jaar! De Europese Commissie heeft daarom snellere routes gecreëerd. Hierdoor is

aanmelding vooraf en wachten op goedkeuring niet nodig: een digitale kennisgeving is voldoende.

Een groot deel van de snelle staatssteunroutes is te vinden in de zogeheten Algemene Groepsvrijstellingsverordening (AGVV). In de AGVV wordt voor allerlei soorten steun beschreven wanneer en hoe zij wel verleend mogen worden, zolang ze voldoen aan bepaalde voorwaarden over de vorm, de subsidiabele kosten en maximale steunintensiteit. Overheden kunnen kijken in de AGVV op basis van welk artikel steun het best rechtmatig kan worden gegeven. Naast de AGVV is het Vrijstellingsbesluit voor Diensten van Algemeen Economisch Belang (DAEB) ook belangrijk: een overheid mag onder voorwaarden ook steun verlenen voor de uitvoering van diensten van economische aard, die door de overheid aan ondernemingen zijn opgedragen.

Wat zijn de risico's van het niet naleven van de staatssteunregels?

Het komt voor dat overheden de staatssteunregels niet goed toepassen. Er is dan sprake van onrechtmatige staatssteun. Dat wordt niet altijd ontdekt, maar soms wel en dan heeft dat grote gevolgen. Onrechtmatige staatssteun kan aan het licht komen als de Europese Commissie een onderzoek start naar de rechtmatigheid van bepaalde staatssteun, naar aanleiding van een klacht of op eigen initiatief. Ook kan iedereen de nationale rechter vragen om handhaving af te dwingen.

Als blijkt dat een overheid onrechtmatige staatssteun heeft verleend, moet zij de situatie zoals die was vóór de steunverlening, herstellen. Vrijwel altijd betekent dit dat de steun moet worden teruggevorderd. Het bedrag wordt berekend als het oorspronkelijke steunbedrag én het rentevoordeel dat de ontvanger sindsdien heeft gehad. De gedachte daarbij is dat de ontvanger, zonder staatssteun, anders geld had moeten lenen tegen marktvoorwaarden (inclusief rente).

Wat zijn de gevolgen van risicomidend omgaan met de staatssteunregels?

Als overheden alle mogelijke risico's rondom staatssteun willen voorkomen, kan dat negatieve maatschappelijke gevolgen hebben. Maatschappelijk belangrijke projecten kunnen dan namelijk onterecht vertragen ('we moeten eerst alles uitzoeken') of zelfs helemaal niet doorgaan ('het kan niet door staatssteun'). Dat zorgt bovendien voor frustratie en mogelijk minder vertrouwen in de overheid.

Steun voor ondernemingen: wanneer is sprake van economische activiteiten?

De eerste stap van iedere staatssteunanalyse is onderzoeken of er sprake is van economische activiteiten. Steun voor niet-economische activiteiten bevat namelijk geen staatssteun: er is dan geen sprake van een onderneming. Wie de economische activiteiten ontplooit, maakt uit staatssteunoptiek niet uit. Dat kan een BV, een overheidsorganisatie, een stichting of zzp'er zijn.

Een economische activiteit is iedere activiteit die bestaat uit het aanbieden van goederen en diensten op een bepaalde markt. Bij het beoordelen van steun is het daarom belangrijk om te kijken of er een markt bestaat. Er is geen volledige lijst te maken van wat wel of niet een economische activiteit is, maar de kans is over het algemeen klein dat activiteiten niet-economisch zijn. Maar er zijn wel uitzonderingen: sommige activiteiten worden als niet-economisch gezien, zoals openbaar onderwijs, onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek en beleidsondersteuning.

Marktfalen betekent niet de afwezigheid van een markt

In het staatssteunrecht is sneller sprake van een economische activiteit op een markt van vraag en aanbod dan je denkt - zelfs als die diensten gericht zijn op inwoners. Neem bijvoorbeeld isolatieadvies: inwoners ontvangen het liefst gratis advies, maar er is ook sprake van een markt (van commerciële energiecoaches en installatiebedrijven). Die marktpartijen zijn bezig met economische activiteiten en subsidies beïnvloeden dan die markt. Als inwoners of bedrijven weinig geld of tijd hebben om hulp

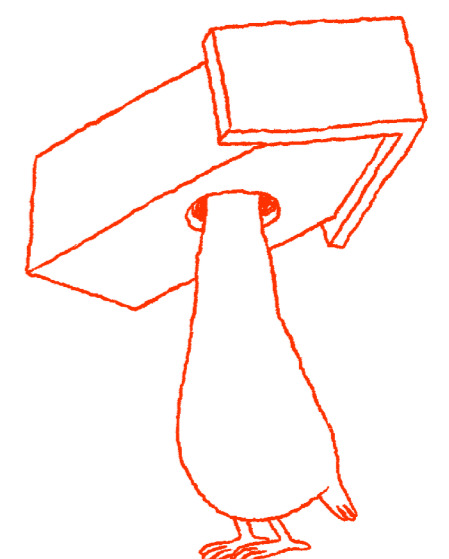
in te kopen tegen normale marktprijzen, wijst dat op een probleem in de markt, maar het betekent niet dat er géén markt is. Krijgen ze advies of ondersteuning met subsidie, dan is dat volgens de regels van staatssteun nog steeds een economische activiteit — en dus mogelijk staatssteun.

Disclaimer voor de beslisboom

Deze beslisboom is bedoeld als hulpmiddel voor het verkrijgen van inzicht in mogelijke staatssteunaspecten bij de aankoop van maatschappelijk vastgoed door burgerinitiatieven. De informatie geeft een vereenvoudigd overzicht van de belangrijkste regels en aandachtspunten op hoofdlijnen. We hebben daarvoor Lysias Advies gevraagd en de inzichten uit proefschrift 'Stimulering en facilitering van burgerinitiatieven door de overheid: over de invulling van de 'dienende overheid' bij derde generatie burgerparticipatie' van mr. dr. E.M.M.A. Driessen benut.

Let op! Aan deze beslisboom kunnen géén rechten worden ontleend. Elk individueel geval kan specifieke omstandigheden kennen die van invloed zijn op de beoordeling of sprake is van staatssteun en op het verdere juridisch kader. De beslisboom houdt geen rekening met alle uitzonderingen en nuances uit de relevante wet- en regelgeving of jurisprudentie.

Wij adviseren om altijd juridisch advies in te winnen alvorens over te gaan tot de aankoop van overheidsvastgoed of de aanvraag van een subsidie.

Dit is een uitgave van Stichting Roemte statutair gevestigd te Groningen
Handelsregister 83823131 **Bezoekadres** Nieuwe Sint Jansstraat 35 9711 VG Groningen
Website roemtegroningen.nl **Vormgeving** Shoot Media **Illustraties** Bart Nijstad

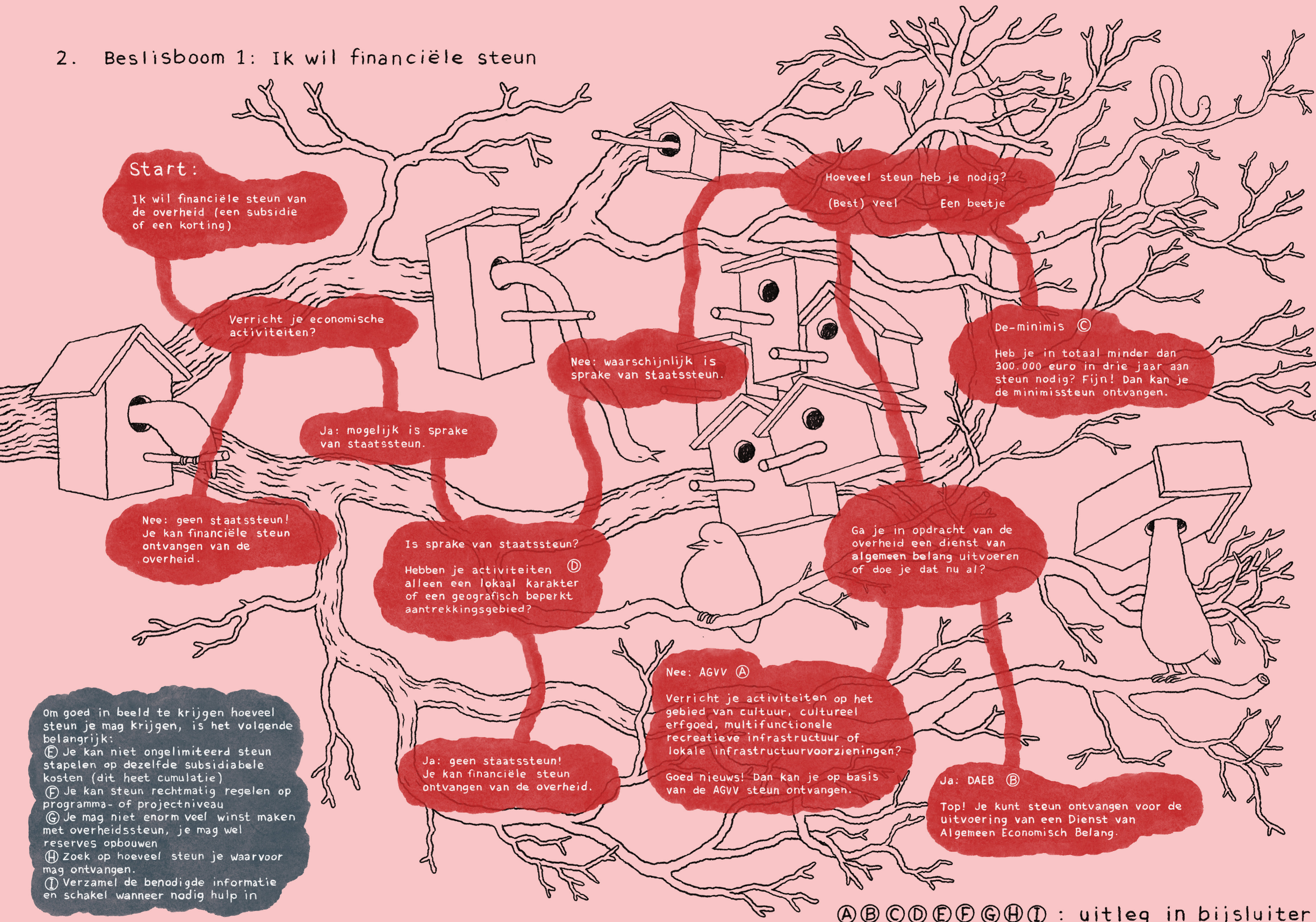

**provincie
groningen**

erfgoed lab
Groningen

lysias

2. Beslisboom 1: Ik wil financiële steun

Om goed in beeld te krijgen hoeveel steun je mag krijgen, is het volgende belangrijk:

- ⑤ Je kan niet ongelimiteerd steun stapelen op dezelfde subsidiabele kosten (dit heet cumulatie)
- ⑥ Je kan steun rechtmatig regelen op programma- of projectniveau
- ⑦ Je mag niet enorm veel winst maken met overheidssteun, je mag wel reserves opbouwen
- ⑧ Zoek op hoeveel steun je waarvoor mag ontvangen.
- ⑨ Verzamel de benodigde informatie en schakel wanneer nodig hulp in

3. Beslisboom 2: Ik wil vastgoed kopen van de overheid

Start:

Ik wil vastgoed kopen van de overheid.

Daarvoor gelden verschillende regels waaraan de overheid zich moet houden! We noemen de twee belangrijkste beperkingen die zich kunnen voordoen bij de verkoop van overheidsvastgoed aan een voorkeurspartij.

Beperking 1: Didam-arrest [Ⓐ]

Een overheid moet partijen een gelijke kans geven bij de verkoop van vastgoed.

Mogelijke oplossing 1: er mag worden aangenomen dat alleen jij in aanmerking komt voor de aankoop

Mogelijke oplossing 2: de overheid houdt in de selectie goed rekening met het speciale karakter van burgerinitiatieven. Zo kan je de selectie winnen.

Beperking 2: Wet Markt & Overheid [Ⓑ]

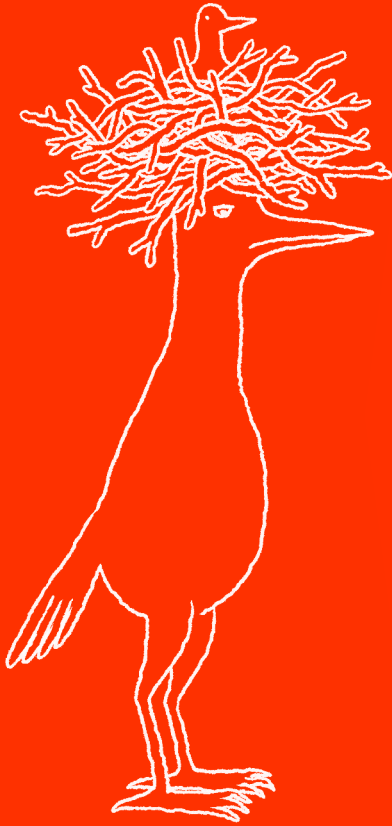
De overheid mag de vastgoedmarkt niet verstoren door vastgoed te verkopen onder de kostprijs.

Deze beperking geldt alleen als:

- Je het vastgoed wil kopen voor een bedrag onder de kostprijs
- Er geen sprake is van staatssteun

Mogelijke oplossing: de gemeenteraad neemt een algemeen-belang-besluit. [Ⓒ]

Bijsluiter.

Staatssteun,
wanneer kan het wel?
Een wegwijzer bij
overheidssteun.

Met deze beslisboom maken we je wegwijs in de regels rondom staatsteun. Wanneer een overheid financiële hulp biedt aan een bedrijf of initiatief gelden er in Europa regels. Hiermee beschermen we de vrije Europese markt, en zorgen we voor gelijke kansen. Zo kan bijvoorbeeld een gebouw of grond van een gemeente, provincie of waterschap niet altijd zomaar aan iemand gegund worden.

Toch wil een overheid wel stimuleren dat burgerinitiatieven en projecten met maatschappelijke waarde kans van slagen hebben. Daarom is er nu deze wegwijzer.

‘Staatsteun, wanneer kan het wel?’ Is een samenwerking tussen Roemte, het Erfgoedlab van provincie Groningen en de staatsteun experts van Lysias.

Er is dankbaar gebruik gemaakt van het proefschrift ‘Stimulering en facilitering van burgerinitiatieven door de overheid’ van Esmée Driessen (mr. dr. E.M.M.A. Driessen).

1. Lees verder voor een beknopte introductie over staatssteun.
2. Kijk in de beslisboom wat in jouw situatie van toepassing is.
3. Zoek de begrippen op in het toelichting boekje.

Zo vind je in het woud van staatsteunregels snel de informatie die voor jou relevant is.

Toelichting illustratie 1.

Wat is de AGVV?

A Soms raken mensen onnodig in paniek als er sprake is van staatssteun. Maar eigenlijk is het heel helder: volgens de regels is staatssteun verboden, tenzij er een uitzondering geldt. De Europese Commissie heeft voor die uitzonderingen regels gemaakt waarmee overheden toch steun mogen geven, zolang ze zich aan bepaalde voorwaarden houden. Veel van die uitzonderingen staan in de zogeheten AGVV (Algemene Groepsvrijstellingsverordening). Je kunt de AGVV zien als een soort kapstok met duidelijke regels over:

- Welke soorten steun zijn toegestaan;
- Welke voorwaarden er zijn;
- Hoeveel steun maximaal mag worden gegeven.

Overheden kunnen in de AGVV opzoeken welk artikel ze het beste kunnen gebruiken om steun goed te regelen. Hieronder lichten we een paar belangrijke artikelen toe.

Artikel 53 – Cultuur en cultureel erfgoed

Steun mag worden gegeven aan bijvoorbeeld:

- Musea, theaters, concertzalen, bibliotheken, kunstcentra;
- Materieel en cultureel erfgoed zoals monumenten, historische gebouwen en archeologische vindplaatsen;
- Natuurerfgoed dat officieel als cultureel erfgoed is erkend.

Steunregels:

- Tot €2 miljoen: maximaal 80% van de in aanmerking komende kosten mag worden gesubsidieerd;
- Boven €2 miljoen: de steun mag niet meer zijn dan het verschil tussen de in aanmerking komende kosten en de winst.

Artikel 55 – Multifunctionele recreatieve infrastructuur

B Steun mag worden gegeven voor bijvoorbeeld:

De bouw of verbetering van bijvoorbeeld sport- of recreatievoorzieningen, zolang meerdere gebruikers er gebruik van kunnen maken en de toegang eerlijk geregeld is.

Steunregel:

- Boven €2 miljoen: de steun mag niet meer zijn dan het verschil tussen de in aanmerking komende kosten en de winst.

Artikel 56 – Lokale infrastructuur

Steun mag worden gegeven voor bijvoorbeeld:

Projecten die het lokale ondernemers- en consumentenklimaat verbeteren.

Ook hier geldt:

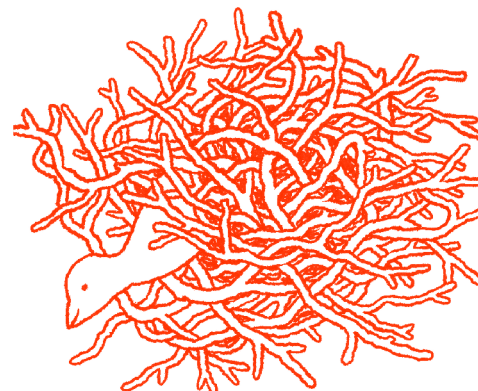
De infrastructuur moet openstaan voor meerdere gebruikers en steun boven €2 miljoen mag niet meer zijn dan het verschil tussen de in aanmerking komende kosten en de en de winst.

DAEB – Diensten van Algemeen Economisch Belang

Soms wil de overheid steun geven voor diensten die belangrijk zijn voor inwoners, zoals openbaar vervoer of sociale zorg. Dat heet een DAEB. Voor DAEB gelden aparte regels. De belangrijkste zijn:

- De overheid moet officieel vastleggen dat een organisatie een DAEB uitvoert (een zogeheten DAEB-aanwijzingsbesluit).
- De steun mag niet hoger zijn dan nodig om de kosten te dekken, plus een redelijke winst.
- De administratie moet duidelijk het verschil laten zien tussen DAEB-activiteiten en andere activiteiten.

Kleine DAEB-steun (tot €15 miljoen per jaar) kan onder het DAEB Vrijstellingsbesluit vallen.

DAEB de-minimis

Er is ook een lichte regeling voor kleine DAEB-steun: de DAEB de-minimisverordening. Daarmee mag een organisatie maximaal €750.000 in drie jaar ontvangen.

Voorwaarden:

- De overheid moet de organisatie schriftelijk informeren over het bedrag en het doel;
- De organisatie moet een verklaring geven over eerder ontvangen de-minimissteun.

De-minimissteun (algemeen)

C Overheden kiezen soms voor de-minimissteun: kleine bedragen (maximaal €300.000 in drie jaar) die zo klein zijn dat ze geen invloed hebben op de markt. Dan is er geen sprake van staatssteun.

Let op:

- Je moet altijd controleren hoeveel de-minimissteun een organisatie al heeft ontvangen;
- De steun telt voor het hele bedrijf én alle verbonden bedrijven (zoals moeder- of dochterbedrijven);
- De-minimis lijkt makkelijk, maar kan later voor problemen zorgen. Gebruik het alleen als noodoplossing, als andere routes (zoals AGVV of DAEB) niet mogelijk zijn.

Lokale steun

Ⓓ Je moet ervan uitgaan dat steun het handelsverkeer tussen landen in de EU sneller beïnvloedt dan je denkt (een van de voorwaarden voor staatssteun). Wel geldt dat het effect niet langer alleen theoretisch of potentieel is, maar op zijn minst aannemelijk moet zijn. De volgende zaken zijn belangrijk om te kijken of er sprake is van zuiver lokale steun:

- De steun leidt er niet toe dat vraag of investeringen naar de betrokken regio worden afgeleid en werpt geen belemmeringen op voor de vestiging van ondernemingen uit andere lidstaten;
- De goederen of diensten van de onderneming hebben een zuiver lokaal karakter of een geografisch beperkt aantrekkingsgebied;
- Er is niet meer dan een marginaal effect op de markten en consumenten uit aangrenzende lidstaten.

Cumulatie

Ⓔ Als een bedrijf of project meerdere vormen van steun tegelijk krijgt, bijvoorbeeld van verschillende overheden, dan wordt dat cumulatie genoemd. Soms is dat makkelijk herkenbaar, zoals bij een subsidie. Maar soms is het minder zichtbaar, zoals bij een belastingvoordeel. Op zich mag cumulatie, maar er is een grens: het totaal aan steun mag niet boven het maximale steunbedrag uitkomen dat volgens de regels is toegestaan.

Een goed voorbeeld zou zijn:

- Een cultuurcentrum mag volgens de regels maximaal 80% steun krijgen.
  - De provincie geeft 20% subsidie.
  - Er is dan nog ruimte voor 60% extra steun van een andere overheid.
- Zolang het totaal maar onder de 80% blijft, is het toegestaan.

Let op: het is dus niet zo dat als je 80% steun voor een culturele infrastructuurvoorziening mag ontvangen (op basis van artikel 53 AGVV), dat je daarnaast nog eens subsidie voor multifunctionele recreatieve infrastructuur (artikel 55 AGVV) mag ontvangen. Zomaar vrijuit stapelen op dezelfde kosten kan niet.

Steun op programma- of projectniveau

Ⓕ Als je werkt met een programma dat uit meerdere projecten bestaat, kun je op twee manieren omgaan met de staatssteunregels:

1. Het hele programma als één geheel bekijken:
Je behandelt alle projecten samen. Voordeel is dat je kunt middelen tussen projecten. Bijvoorbeeld: als het ene project iets meer steun krijgt, kan een ander project iets minder krijgen, zolang het totaal maar klopt.
2. Elk project apart bekijken:
Je beoordeelt elk project los. Voordeel is dat je minder snel aan het maximale

steunbedrag komt. Je hoeft ook niet voor elk project een aparte subsidieaanvraag te doen. Je kunt ze bundelen. Wel moet je goed vastleggen welke projecten er zijn, en wie de uiteindelijke ontvangers van de steun zijn.

Winst en staatssteun

Ⓖ Er is alleen sprake van staatssteun als steun wordt verstrekt voor economische activiteiten. Wie de economische activiteiten ontplooit, maakt vanuit oogpunt van staatssteun niet uit. Dat kan een BV, een overheidsorganisatie, een stichting of zzp'er zijn. Het is zelfs niet van belang of de entiteit een winstoogmerk heeft bij het aanbieden van de goederen of diensten. Onder het EU-recht is simpelweg iedere (rechts)persoon die een economische activiteit verricht een ondernemer. Een economische activiteit is iedere activiteit die bestaat uit het aanbieden van goederen en diensten op een bepaalde markt.

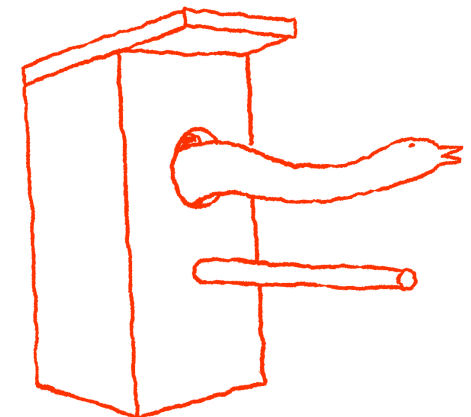
Bij verschillende staatssteunroutes mag het steunbedrag niet hoger zijn dan het verschil tussen de kosten en de winst van het project. Het gaat dan om een 'redelijke winst'. Om dat te bepalen moet je kijken welk rendement een gemiddelde onderneming zou willen, rekening houdend met risico's. Je kan ook kijken naar het gemiddelde winstpercentage in de sector tijdens de laatste jaren.

Maximaal steunbedrag en maximale steunintensiteit

Ⓕ In de regels over staatssteun staat hoeveel steun een overheid mag geven voor een bepaalde activiteit. Dat gebeurt op twee manieren:

1. Een vast maximumbedrag
Bijvoorbeeld: maximaal 11 miljoen euro voor lokale infrastructuur. Dit noemen we het maximale steunbedrag of de aanmeldingsdrempel;
2. Een percentage van de kosten
Bijvoorbeeld: maximaal 80% van de kosten voor cultuurprojecten. Dit heet de maximale steunintensiteit.

Deze grenzen verschillen per staatssteunroute. Ook is per regeling bepaald welke kosten je mag meetellen (de zogeheten in aanmerking komende kosten). Het is dus belangrijk om altijd goed te kijken: wat het maximale steunbedrag is, welke kosten meetellen en welk percentage je maximaal mag vergoeden.

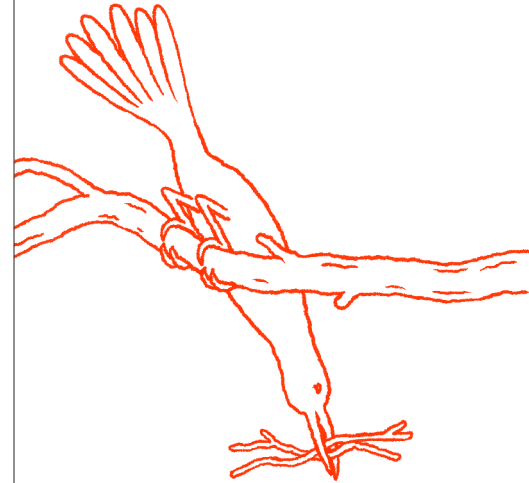

Informatie en advies

① Om te beoordelen of en hoeveel steun je mag ontvangen, heb je verschillende soorten informatie nodig. Dat begint bij: waar vraag je precies steun voor? Dan gaat het om de aankoop van vastgoed, maar ook wat je met en in het gebouw wil doen. Het moet ook duidelijk zijn wie je doelgroep is. Natuurlijk heb je ook financiële informatie nodig: welke kosten en opbrengsten verwacht je (per soort activiteit)? Om te voorkomen dat je te veel staatssteun ontvangt, is het ook

belangrijk om te weten welke steun je allemaal hebt ontvangen, waarvoor die steun is gegeven en voor welke staatssteunroute is gekozen.

Verder kun je deze beslisboom gebruiken om beter te begrijpen of er sprake is van staatssteun en wat de regels en mogelijkheden dan zijn. Maar let op: elke situatie is anders. Wij adviseren om altijd juridisch advies te vragen van een staatssteunexpert voordat je tot aankoop van vastgoed of aanvraag van subsidie overgaat.

Vooraf dat laatste is goed nieuws voor burgerinitiatieven.

Als er toch mededingingsruimte moet worden gegeven, dan heeft een overheid best veel vrijheid om zelf keuzes te maken. Zo kan een overheid kiezen voor een vergelijkende toets (tender), loten, veilen of een systeem van wie-het-eerst-komt-het-eerst-maakt. In een verdeelprocedure mag de overheid regels opstellen die rekening houden met het speciale karakter van burgerinitiatieven.

Denk bijvoorbeeld aan voorwaarden zoals:

- Het uitvoeren van maatschappelijke activiteiten in het pand;
- Het betrekken van omwonenden of gebruikers bij het beheer;
- Het soort maatschappelijke bijdrage dat de koper wil leveren.

Criteria die een averechts effect zullen hebben op de kansen van burgerinitiatieven zijn criteria waarbij alleen rekening worden gehouden met economische waarden en *past performance* zoals het eerder hebben uitgebaat van een evenementenlocatie of buurthuis. Belangrijk is wel dat de criteria objectief, toetsbaar en redelijk zijn.

Wet markt en overheid

Ⓑ Als de overheid géén staatssteun geeft, maar wél een economische activiteit verricht – zoals het verkopen of verhuren van vastgoed – dan geldt de Wet Markt en Overheid (Wet M&O). Deze wet zorgt ervoor dat overheden geen oneerlijk voordeel hebben ten opzichte van gewone bedrijven. Overheden die zulke economische activitei-

Toelichting illustratie 2.

Didam

Ⓐ Sinds het Didam-arrest in 2021 weten we dat als de overheid schaarse grond of gebouwen verkoopt, iedereen een eerlijke kans moet krijgen om die te kopen.

Dat wordt het bieden van mededingingsruimte genoemd. Schaarste betekent: er zijn (of kunnen) meerdere mensen of bedrijven (zijn) die interesse hebben in de aankoop.

Dus: als er een goede kans is dat er meer gegadigden zijn, mag de overheid niet zomaar één partij kiezen. Ze moet anderen ook de kans geven om mee te dingen.

Dit hoeft niet als de kans groot is dat er maar één koper in aanmerking komt. Dit moet dan wel worden bewezen door controleerbare en redelijke argumenten. Denk bijvoorbeeld aan de volgende redenen:

- Het stuk grond is te klein om zelf iets op te bouwen en moet daarom samen met het naastgelegen perceel worden ontwikkeld;
- Andere geïnteresseerden zijn afgehaakt, waardoor er nog maar één serieuze partij overblijft;
- De verkoop helpt om beleidsdoelen te bereiken, of draagt daaraan bij (bijvoorbeeld woningbouw, duurzaamheid of leefbaarheid).

Wanneer kan staatssteun wel en hoe kom je hier achter?

ten uitvoeren, moeten zich aan regels houden. De belangrijkste regel is dat ze minstens de kostprijs moeten rekenen.

Dus: geen korting geven waardoor de huur- of verkoopprijs lager wordt dan wat het echt kost.

Algemeen-belang-besluit

© De overheid kan een algemeen-belang-besluit nemen en er daarmee voor zorgen dat de Wet M&O niet langer van toepassing is. Vastgoed kan dan worden verkocht voor een lager bedrag dan de kostprijs.

Er geldt een aantal eisen aan de motivatie en voorbereiding van een algemeen-belang-besluit. De motivering van een algemeen-belang-besluit bevat in ieder geval een beschrijving:

- Van de concrete en specifieke economische activiteit die in het algemeen belang plaatsvindt;
- Van het algemeen belang dat met het besluit wordt gediend;
- Hoe de economische activiteit bijdraagt aan de behartiging van het algemeen belang;
- Waarom het voor het dienen van het algemeen belang noodzakelijk is om een uitzondering te maken;
- Van de gevolgen van het algemeen-belang-besluit voor ondernemers en voor mededinging op de Nederlandse markt of een deel daarvan;
- Of de voordelen van het besluit opwegen tegen de gevolgen daarvan voor ondernemers en mededinging;
- Van de resultaten van een marktconsultatie en van de wijze waarop met die resultaten rekening is gehouden bij het nemen van het besluit.

Soms raken
mensen
onnodig in
paniek als
er sprake
is van
staats-
steun.

roemtegroningen.nl